

PHỤ LỤC 5

THÔNG TIN VỀ MỘT SỐ VĂN BẢN PHÁP LUẬT TRONG LĨNH VỰC THÔNG TIN, TRUYỀN THÔNG¹

Phụ lục này cung cấp thông tin về 03 Nghị định, gồm:

(1) **Nghị định 119/2020/NĐ-CP** (sau đây gọi là Nghị định 119),

(2) **Nghị định 15/2020/NĐ-CP** (sửa đổi, bổ sung bởi 14/2022/NĐ-CP ngày 27/01/2022) (sau đây gọi chung là Nghị định 15),

(3) **Nghị định 72/2013/NĐ-CP** (được sửa đổi, bổ sung bởi Nghị định số 27/2018/NĐ-CP ngày 01/3/2018) (sau đây gọi chung Nghị định 72), cụ thể:

I. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG CÁC NGHỊ ĐỊNH

Quá trình soạn thảo các Nghị định trên đều thực hiện đầy đủ các bước quy trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật theo Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2020), trong đó bao gồm các giai đoạn đăng tải công khai, lấy ý kiến nhân dân, hội thảo lấy ý kiến các đối tượng tác động... và các ý kiến (nếu có) đều được xem xét, tiếp thu hoặc giải trình theo quy định trước khi dự thảo cuối cùng được cấp có thẩm quyền phê duyệt.

- Các Nghị định về xử phạt vi phạm đều là các chế tài hành chính và tăng nhẹ so với mức phạt ở các Nghị định trước đó. Các điều khoản quy định tại Nghị định không nhằm tăng mức độ xử phạt mà mục tiêu chính là xác lập ngày càng rõ hơn các giới hạn của quyền tự do báo chí, tự do ngôn luận phù hợp với các thông lệ quốc tế, từ đó nâng cao nhận thức và ý thức pháp luật của người dân, cán bộ, công chức, nhà báo và hạn chế các vi phạm. Về hình thức xử lý là hậu kiểm, không có tình trạng kiểm duyệt trước khi in/ phát sóng/ phát hành các sản phẩm truyền thông.

- Như đã đề cập tại Báo cáo ICCPR lần thứ 4 (đoạn 90, 97), việc đảm bảo quyền tự do ngôn luận, tự do báo chí và quyền được thông tin cho mọi người dân là chính sách nhất quán của Nhà nước Việt Nam. Các quyền này được bảo đảm thông qua việc: (i) hỗ trợ báo chí, xuất bản phát triển; (ii) tạo điều kiện để người dân tìm kiếm, tiếp cận, biểu đạt, trao đổi thông tin một cách tự do và (iii) thực hiện các biện pháp quản lý cần thiết, phù hợp để ngăn chặn các hành vi lợi dụng quyền tự do ngôn luận, tự do báo chí để xâm phạm quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân cũng như môi trường mạng lành mạnh..

Do vậy, các điều khoản quy định tại các Nghị định 119, Nghị định 15, Nghị định 72 nhằm mục đích đảm bảo phóng viên, nhà báo có môi trường hoạt động thuận lợi, tự do và an

---

¹ Đây là 03 văn bản được nêu tại Báo cáo CCPR/C/136/2/Add.4) (về quyền tự do biểu đạt)

toàn hơn, đảm bảo môi trường internet lành mạnh, phù hợp với khoản 3, Điều 19 ICCPR và Điều 20 của ICCPR, tôn trọng nguyên tắc hợp pháp, cần thiết và tương xứng. Đồng thời, Nghị định 119 đã bổ sung các điều khoản có lợi, bảo vệ nhà báo trong tác nghiệp.

II. MỘT SỐ ĐIỂM VỀ NỘI DUNG CÁC NGHỊ ĐỊNH

1. Về Nghị định 119

Ngày 07/10/2020, Chính phủ ban hành Nghị định số 119 quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động báo chí, hoạt động xuất bản và hoạt động in. Nghị định này thay thế Nghị định số 159/2013/NĐ-CP trong đó tăng mức phạt đối với nhiều hành vi liên quan đến hoạt động báo chí, cụ thể: tăng mức phạt đối với hành vi có lời nói, hành động đe dọa tính mạng nhà báo, phóng viên mà chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự; hủy hoại, cố ý làm hư hỏng phương tiện, tài liệu hoạt động báo chí của nhà báo, phóng viên; sử dụng thẻ nhà báo đã bị sửa chữa, tẩy xóa để hoạt động báo chí, mạo danh nhà báo, phóng viên, lợi dụng tư cách nhà báo, phóng viên can thiệp, cản trở hoạt động đúng pháp luật của tổ chức, cá nhân.

* *Một số điểm mới* được quy định tại Nghị định 119 so với Nghị định 159/2013/NĐ-CP, cụ thể như sau:

- Phạt tiền từ 30.000.000 đồng đến 50.000.000 đồng đối với các hành vi²:
  - + Quy kết tội danh khi chưa có bản án của tòa án.
  - + Đăng, phát thông tin về thân nhân, các mối quan hệ của cá nhân trong các vụ án, vụ việc tiêu cực khi không có căn cứ chứng minh các thân nhân và các mối quan hệ đó có liên quan đến vụ án, vụ việc tiêu cực hoặc chưa có kết luận của cơ quan nhà nước có thẩm quyền.
- Phạt tiền từ 50.000.000 đồng đến 70.000.000 đồng đối với các hành vi³:
  - + Đăng, phát thông tin sai sự thật gây ảnh hưởng nghiêm trọng.
  - + Đăng, phát thông tin có nội dung sai sự thật, xuyên tạc, xúc phạm danh dự, uy tín của tổ chức, danh dự, nhân phẩm của cá nhân.
- Phạt tiền từ 150.000.000 đồng đến 200.000.000 đồng đối với hành vi đăng, phát thông tin xâm phạm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo⁴.

* *Các quy định bảo vệ quyền tác nghiệp hợp pháp của phóng viên* tiếp tục được đề cao, hoàn thiện, thể hiện ở các quy định sau đây:⁵

- Phạt tiền từ 10.000.000 đồng đến 20.000.000 đồng đối với hành vi cản trở trái pháp luật hoạt động nghề nghiệp của nhà báo, phóng viên.

² Điều 8 (điểm b, d khoản 4).

³ Điều 8 (điểm a, b khoản 5).

⁴ Điều 8 (điểm e khoản 8).

⁵ Điều 7

- Phạt tiền từ 20.000.000 đồng đến 30.000.000 đồng đối với hành vi thu giữ trái phép phương tiện, tài liệu hoạt động báo chí của nhà báo, phóng viên.

- Phạt tiền từ 30.000.000 đồng đến 40.000.000 đồng đối với một trong các hành vi sau đây:

+ Xúc phạm danh dự, nhân phẩm của nhà báo, phóng viên khi đang hoạt động nghề nghiệp;

+ Hủy hoại, cố ý làm hư hỏng phương tiện, tài liệu hoạt động báo chí của nhà báo, phóng viên.

- Phạt tiền từ 40.000.000 đồng đến 60.000.000 đồng đối với hành vi có lời nói, hành động đe dọa tính mạng nhà báo, phóng viên.

2. Về Nghị định 15

Ngày 03/02/2020, Chính phủ ban hành Nghị định số 15 quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực bưu chính, viễn thông, tần số vô tuyến điện, công nghệ thông tin và giao dịch điện tử, Nghị định này được sửa đổi, bổ sung bởi Nghị định số 14/2022/NĐ-CP ngày 27/01/2022. Các quy định tại Nghị định 15 hoàn toàn phù hợp trong việc đảm bảo việc cho phép công dân có quyền tiếp cận và sử dụng internet rộng rãi cũng như quyền tự do ngôn luận của công dân.

Tại Mục 4 Chương V Nghị định 15 quy định hành vi vi phạm về thông tin trên mạng được quy định căn cứ từ Nghị định số 72, đồng thời còn cụ thể hóa trách nhiệm và mức xử phạt vi phạm hành chính trong việc thực hiện việc đảm bảo quyền riêng tư của cá nhân so với các văn bản quy phạm pháp luật trước đó. Theo lập luận như trên, các hành vi này không trái với các quy định về chuẩn mực nhân quyền quốc tế.

* Một số điểm mới được quy định tại Nghị định số 15 có thể kể đến như sau:

- Phạt tiền từ 10.000.000 đồng đến 20.000.000 đồng đối với hành vi lợi dụng mạng xã hội để thực hiện một trong các hành vi sau⁶:

+ Cung cấp, chia sẻ thông tin giả mạo, thông tin sai sự thật, xuyên tạc, vu khống, xúc phạm uy tín của cơ quan, tổ chức, danh dự, nhân phẩm của cá nhân.

+ Cung cấp, chia sẻ thông tin bịa đặt, gây hoang mang trong nhân dân, kích động bạo lực, tội ác, tệ nạn xã hội.

+ Cung cấp, chia sẻ đường dẫn đến thông tin trên mạng có nội dung bị cấm.

- Phạt tiền từ 20.000.000 đồng đến 30.000.000 đồng đối với hành vi tiết lộ thông tin thuộc danh mục bí mật nhà nước, bí mật đời tư của cá nhân và bí mật khác mà chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự⁷.

⁶ Điều 101 (khoản 1)

⁷ Điều 101 (khoản 2)

- Biện pháp khắc phục hậu quả: buộc gỡ bỏ thông tin sai sự thật hoặc gây nhầm lẫn hoặc thông tin vi phạm pháp luật do thực hiện hành vi vi phạm quy định tại các điều khoản nêu trên.⁸

3. Về Nghị định 72

Ngày 15/7/2013, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 72 về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ internet và thông tin trên mạng, Nghị định này được sửa đổi, bổ sung bởi Nghị định số 27/2018/NĐ-CP ngày 01/3/2018. Nghị định 72 đã được nghiên cứu, xây dựng trên cơ sở các quy định của hệ thống pháp luật hiện hành, phù hợp với các yêu cầu phát triển của xã hội Việt Nam hiện nay, phù hợp với truyền thống văn hóa của nhân dân Việt Nam và hoàn toàn đáp ứng các yêu cầu về quyền con người theo các yêu cầu trong Hiến chương Liên hợp quốc về Quyền con người cũng như các quy định, yêu cầu trong các Điều ước quốc tế về quyền con người mà Việt Nam là thành viên. Theo Nghị định 72 cá nhân hoàn toàn có thể được tự cung cấp thông tin, bày tỏ quan điểm, chính kiến của mình và chịu trách nhiệm trước pháp luật về thông tin mà mình cung cấp.

Liên quan đến các hành vi bị cấm được quy định tại Điều 5, Nghị định 72: các hành vi bị cấm đã được quy định trong nhiều Luật, Nghị định có liên quan đã được ban hành trước đó như Luật Công nghệ thông tin, Luật Báo chí, Luật Viễn thông. Internet là môi trường mở, cho phép người sử dụng được tự do cung cấp, tìm kiếm và sử dụng thông tin mà không có giới hạn về địa lý, lãnh thổ trong khi thông tin về cá nhân của người dùng không cần xác thực; vì thế internet cũng dễ dàng trở thành công cụ để kẻ xấu lợi dụng nhằm phá hoại truyền thống văn hóa, đạo đức công cộng, an ninh, thuần phong mỹ tục, đe dọa sự an toàn cho trẻ em, lừa đảo... đe dọa đến an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội. Việc đưa ra những quy định cấm nhằm hướng dẫn người sử dụng internet biết những thông tin, hoạt động như thế nào vi phạm pháp luật, gây ảnh hưởng đến lợi ích chung của cộng đồng để từ đó mỗi người sử dụng internet đều phải ý thức, điều chỉnh hành vi, hoạt động cho phù hợp quy định của pháp luật nhằm xây dựng, phát triển môi trường internet lành mạnh.

Hiện nay, Việt Nam đang tiếp tục nghiên cứu để hoàn thiện Nghị định số 72 và Nghị định 15 nhằm đảm bảo tốt nhất quyền con người, quyền công dân trên không gian mạng./.

---

⁸ Điều 101 (khoản 3)